

GLASILO MUZEJA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE



**MUZEJSKI
VJESNIK**
11

YU ISSN 0350-9370

**MUZEJSKI
VJESNIK**

11

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kutina, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice i Virje)

TEHNIČKO UREDNIŠTVO

Ljerka Albus, Antica Bregović, Miroslav Klemm, Magdalena Lončarić, Darko Sačić

Urednik: Darko Sačić

Naslovna stranica: Darko Sačić

Muzejski vjesnik izlazi jedanput godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo.
Za sadržaj tekstova odgovaraju autori.

Glasilo solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

Nakladnik:

Gradski muzej Varaždin

Za nakladnika: Darko Sačić

Tisak: NIŠRO Varaždin

Broj 11 — Ožujak 1988.

God. XI

Naklada 800 komada

Naslovna stranica: Detalj s izložbe »Sportski kostim nekad i danas«, biciklistkinja
1898. g.

Prijevod: Doris Baričević, Ljerka Perči, Oka Ričko, Marina Šimek

NEGATIVAN PRIMJER POIMANJA MUZEJA

Ova gornja, vrlo oštra i nažalost više nego točna konstatacija, primjenjiva je zbog objektivnih ili subjektivnih razloga na dosta muzejskih institucija (bilo na prave muzeje ili muzejske zbirke) kod nas. Neke institucije su postale ruglo svoje sredine zbog bremenitog nasljeđa, a neke pak zbog toga što ih vode nezainteresirani ili nesposobni kadrovi. Ovaj puta istaknut ćemo jedan negativan primjer iz naše geografske sfere — Zavičajni muzej Čazma.

Grad Čazma je mjesto dosta duge i slavne prošlosti. Međutim, slučajni namjernici koji posjete ustanovu, koja bi trebala tu prošlost dostojno i značajki prezentirati svim zainteresiranim, bit će više nego razočarani. Da bi se shvatilo zašto, pokušat ćemo vas ukratko provesti kroz Zavičajni muzej Čazma.

Zavičajni muzej (koji se ustvari ne može tako zvati jer ima samo jednog zaposlenog) prizemni je objekt lociran na vrhu srednjovjekovne gradine u središtu današnje Čazme. Za izložbeni prostor koristi se gotovo svaki komadić slobodnog prostora u prizemlju i u potkrovlju. Iznenađenja čekaju posjetioca već na samom ulazu u muzej.

Prvo što će privući pogled namjernika jesu dvije velike fotografije — fotos osnivača muzeja i zaljubljenika u narodnu prošlost Miška Bradića te velika kolor-fotografija današnjeg Izvršnog odbora Društva prijatelja muzeja Čazma (nismo sigurni da li je to njihov pravi naziv, pa ako smo pogriješili neka se ne uvrijede dični penzioneri i penzionerke sa slike, koji izgleda kroje sudbinu muzeja). Okolo su razmješteni fotosi i dokumenti iz bliže revolucionarne prošlosti tog kraja, ali garnirani sa poetskim umotvorinama (pisanim pisačom mašinom) nekog lokalnog pjesnika nastalim u tko zna kojim trenucima nadahnuća.

Dalje slijedi prezentacija eksponata po cjelinama arheologija—etnologija—NOB, ali po dosta čudnim muzeološkim regulama. U prvom prostoru izloženi su arheološki predmeti smješteni u ogromnim vitrinama neprimjerenim ovom prostoru. Predmeti nisu kronološki prezentirani (fosili iz kvartara dolaze poslije prahistorijske keramike), a neki su gotovo neupadljivo izloženi (prekrasni primjerci srednjovjekovne plastike leže gotovo na podu, ispod ogromnih vitrina).

Ulazeći u sljedeću prostoriju, čeka nas novo iznenađenje. Na trenutak stječemo dojam da smo zabunom zalutali u neku trgovinu mješovite robe. Naime, stigli smo u etnografski postav gdje su predmeti, valjda svi do kojih se u Čazmi moglo doći, poredani bez ikakvog smisla tik jedan od drugoga, tako da tamo više ne bi bilo mjesta ni za iglu. No najveća tragedija u svemu tome je nešto drugo — doslovno svi predmeti (drveni tronošci, tkalački stan, preslice, vrčevi i drugi predmeti) premazani su debelim slojem sjajnog laka (valjda radi što potpunijeg estetskog dojma) tako da u polumraku prostorije svjetlucaju gotovo nestvarno.

Dolazeći uskom stazicom iz etnografskog postava u postav NOB, na trenutak smo odahnuli: ali, ne zadržano. U naizgled lijepo i logično prezentiranom sižeju revolucionarnih zbivanja ovog kraja pojavljuju se dobrom promatraču mnoge nelogičnosti. Razlog tome je vrlo jednostavan — neko je, naime, na kliširane panoe postavio, gdje je našao slobodnog mjesta, naknadno pronađene fotografije, nevjesto ih zalijepivši.

Potkrovlje muzeja posebna je priča. Najviše prostora zauzima zbirka oružja svih mogućih vrsta, načina izrade i namjene. Naravno, ni ovdje nije poštovana kakva-takva kronologija: o-

ružje je poslagano kao u kakvom dobro snabdjevenom vojnom magazinu, a način zaštite je već klasičan — prema zivanje sjajnim lakom.

U dnu ove oružarnice smješteni su primjerci flore ovog kraja, točnije lijepo ispiljene cjepanice pojedinih vrsta drveta i uredno složenih kao da očekuju skoro loženje u peći.

Krunu svih tih muzeoloških nepodopština te vrhunac neukusa i, ako hoćete, morbidnosti predstavlja dva pojasa za spasavanje tragično stradalih aviona u sudaru nad Vrbovcem, koji su, tko zna kojim kanalima, našli počasnno, vrlo vidljivo mjesto na zidovima oružarnice.

Pogrešno bi bilo da muzejski poslenici u Čazmi, kao i oni koji ih podržavaju, ovaj tekst shvate kao ličnu uvredu. Gore navedene kritike vrlo su dobronamjerne jer jedan muzejski postav takve vrste može neupućenom po-

sjetiocu dati posve krivu predodžbu o tome što je to muzej i koja je njegova funkcija. Skoro svaki muzej ima svoje mane (pa tako i institucija u kojoj radi autor ovog teksta), ali se bar treba potruditi da se što više tih nedostataka ukloni. Ako se već ima problema sa prostorom, muzejsku građu treba sustavno i sistematski prezentirati. Za takav rad nisu potrebna enormna financijska sredstva (danas skoro svi mi imamo novčanih problema, pa tako vjerojatno i drugovi iz Čazme) već samo malo više dobre volje. Ako postoji u Čazmi muzealac-profesionalac (a mi znamo da postoji) treba mu osigurati maksimalne uslove za rad. Ako ni to nije dovoljno, svi mi muzealci sjeverozapadne Hrvatske vrlo rado ćemo priteći u pomoć.

I na kraju da rezimiramo: svaka čast drugovima penzionerima iz Čazme, ali muzejska struka je ipak nešto drugo.

Marina Šimek, Gradski muzej Varaždin

PONOVO O SURADNJI MUZEJA I ŠKOLA

(NA PRIMJERU IZLOŽBE »40 GODINA ARHEOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA U SJEVEROZAPADNOJ HRVATSKOJ

O izložbi »40 godina arheoloških istraživanja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj« bilo je već riječi u prošlom broju našega glasila. Ovom prilikom ne bismo se osvrtnali na temu, koncepciju i postav izložbe, već na jednu drugu kategoriju, koja je kao novina kada se govori o ekspozicijama na temu arheologije, ostvarena u vrijeme trajanja izložbe u Varaždinu. Koliki su efekti i koje trajnosti postignuti animacijom, propagandom i nizom popratnih manifestacija uz izložbu »40 godina...« najbolje bi možda mogli procijeniti pedagozi i nastavnici povijesti, te likovnog odgoja. Po našem mišljenju,

čitav trud i angažman oko propagiranja izložbe i organizacije popratnih akcija nije bio uzaludan, jer već sam broj posjetilaca, a većinom su to bili učenici, za varaždinske je prilike zavidan. Izložbu je razgledalo 4850 posjetilaca.

Naša primarna namjera bila je da sa temom ekspozicije upoznamo nastavnike povijesti, da ih zainteresiramo za bogatu i raznoliku arheološku baštinu našega kraja, te da sugeriramo i omogućimo dopunu znanja učenika, kao i obogaćivanje nastavnog programa. Uz već uobičajeni propagandni mate-